

- **LÄKARFÖRBUNDETS FULLMÄKTIGEMÖTE 2022**

Motionärer räknar med debatt om de privata sjukvårdsförsäkringarna

Privata sjukvårdsförsäkringar och Läkarförbundets hållning i frågan har vällat en hel del debatt, inte minst på sistone. I årets fullmäktigemöte finns två motioner från totalt fem föreningar som vill att förbundet tar skarpare ställning.

Jesper Cederberg

jesper.cederberg@lakartidningen.se

PUBLICERAD:

Lakartidningen.se 2022-11-04

1 KOMMENTARER

KOMMENTERA

Privata sjukvårdsförsäkringar har varit ett hett debattämne genom åren. Ännu hetare blev det tidigare i år när Läkarförbundet gav sin åsikt i ett remissvar till den tidigare regeringens utredning, vilken landade i att föreslå hårdare regler för privata sjukvårdsförsäkringar.

Kritiker menar att Läkarförbundet har gjort en helomvändning, vilket bland annat ventilerats på Läkartidningens debattsidor. Som argument anför de att förbundets tidigare ordförande Heidi Stensmyren, tillsammans med LO:s dåvarande ordförande Karl-Petter Thorwaldsson, 2019 uttryckte att »privata sjukvårdsförsäkringar går rakt emot tanken om jämlik vård« i en debattartikel.

Kritikerna sätter detta uttalande i kontrast mot den nuvarande förbundsstyrelsens remissvar till regeringens utredning i år. Där skriver

förbundet att det är »egendomligt att utredaren ser den privatfinansierade sjukvården som ett hot som urholkar tilltron till den offentliga sjukvården«. Läkarförbundets ställning görs mot bakgrunden att det offentliga sjukvårdssystemet i dag är otillräckligt, vilket driver marknaden för privata sjukvårdsförsäkringar.

Inför årets fullmäktigemöte har två motioner på samma tema inkommit, vilka också tar upp Läkarförbundets tidigare ställningstaganden. Bakom den ena motionen står Örebro läns läkarförening, Sörmlands läkarförening, Upplands allmänna läkarförening och Sveriges yngre läkares förening.

Motionsskrivarna uppger att många kollegor har reagerat på denna »till synes ändrade politik« och överväger att lämna förbundet. Och de skriver att frågan om att patienter kan »köpa sig förbi en kö«, är en förtroendefråga både för sjukvårdssystemet och för läkare.

Därför vill de att Läkarförbundet tar en tydligare ställning i frågan.

– Förbundets remissvar i februari, som jag inte upplever var så väl förankrat i organisationen, tycker jag inte speglar de åsikter som många medlemmar har i den här frågan, säger Lars Edling, ordförande i Örebro läns läkarförening.

I sitt svar till motionen, tycker Läkarförbundets styrelse att man inte har gjort någon 180 graders gir i frågan, utan att förbundet har hållit samma linje som tidigare. Lars Edling är faktiskt inne på samma spår när han säger att det kanske snarare var Heidi Stensmyrens och Karl-Petter Thorwaldssons debattartikel som stack ut. Men deras uttalande tycker han bättre reflekterar vad många i läkarkåren tycker.

– Om man hårdrar det, kan man säga att det står mellan två delar av förbundets kärnfrågor. En handlar om att vi som fackförening ska skapa bästa möjliga förutsättningar för våra medlemmar. I det ligger att ha en så stor arbetsmarknad som möjligt med en mångfald av arbetsgivare; att det gynnar oss som grupp. Det ligger bakom ganska många av förbundets uttalanden.

– Den andra är att ställa sig bakom hur svensk sjukvård ska bedrivas; att det är viktigt ur ett rent etiskt perspektiv att sjukvården erbjuds efter behov och inte efter plånbok, säger Lars Edling och tillägger att han tycker att förbundet lutar mer åt det första resonemanget än det andra.

Den andra motionen kommer från Sveriges kvinnliga läkares förening (KLF). Också den påpekar att förbundsstyrelsen ställer sig positiv till privata

sjukvårdsförsäkringar, men motionsskrivarna undrar hur förenligt det är med arbetet för en jämlik vård.

Motionen påpekar också att patienter med privat sjukvårdsförsäkring i genomsnitt får snabbare hjälp än de i den offentliga vården, och att nästan två tredjedelar av försäkringstagarna är män, samtidigt som kvinnor upplever sämre hälsa än män. KLF anser att Läkarförbundet »ska revidera sitt ställningstagande till privata sjukvårdsförsäkringar utifrån ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv«.

Läkarförbundet svarar att den huvudsakliga orsaken till försäkringarnas framväxt är att den offentliga vården »inte har rätt förutsättningar att leverera vård i tid«. Det förbundet kan göra, och gör, är att driva en politik som förbättrar den offentliga vården; att förbjuda privata försäkringar är ingen lösning.

Läkarförbundets styrelse påpekar att även om det finns risker med privata sjukvårdsförsäkringar, bidrar privata alternativ till kvalitet och utveckling. Styrelsen påpekar också att man i remissen tidigare i år framhållit att medicinska behov ska styra vården.

Styrelsen yrkar således inte att motionerna ska bifallas, utan att de ska anses som besvarade. Lars Edling är inte helt nöjd med det svaret.

– Jag kan kanske tycka att det inte ser hela vidden av frågan och tycker nog att man skulle kunna kliva fram och säga att man kunnat göra annorlunda och därför bifalla motionen.

– Framför allt ser jag fram mot diskussionen på fullmäktige. Jag tycker att det är en viktig diskussion.